

עין מושפט
גב מצוה

קנה:

לֹא־מִי אֵיתֶמֶר עֲלָה ב'ו'.
הכא נמי הוה מנִי לשנ״י צפחות מומן מוכר והיה יודע נטיב משא ומתן^א והיו רוליס לבדוקו אס הביא שתי שערות אס לאו שאס הוא קטן הרי כפעטות שאין ממכרן ממכר במקרקעי כדאמרין כסמוך אלס שפיר קא משני: **הב' גרים ר"ת.**

ד״מנין דלחו מחמת בריאותא וזימנין דלחו מחמת כחישותא. והכי גרסי׃
בבאשׁה רבא (יבמות דף טז.)^ב ככל הספרים וכך נראה יותר דכי אמו לקמיה דרבי חייל משמע דלנין לא הביאו שתי שערות ולכן אמר להביאס או להכמיס כדי להביא שערות ולא כספרים דגרסי וזימנא דנתיב מחמת צריותן: **במקחה** מקח וממכרה במכר. לאו דוקא נקט מקמה מקח דהא פשיטא אלא אידי דנקט ממכרה ממכר נקט נמי מקמה מקח:

לא אמרו אלא במטלטלי אבא
במקרקעי לא.
אין לפרש לעדות קרקע דמאי שנא למטלטלי^ג ועוד דהכא לא שייכא שוס שטות אלא נראה לפרש דהיינו עדות שיאמרו כך וכך היתה שזה זו הקרקע דיזין דמיקרנא דעמיה לגבי זוזא^ד יסוס אותה^ה יותר משוויה אכל מטלטלים לא יסוס אותה^ו יותר משוויה דמיקרקע דעמיה לא לגבי מטלטלי וגם אין הפסד^ז במקרקעי כמו^ח במטלטלי:

ולענעמין
דתוך זמן כלפני זמן ולא היא התם שטותא יתירתא הוא ביה דהוה קא משחרר להו לעבדיה שלא ליה גידל בר מנשיא^ז לרבא ילמדנו רבינו תינוקת בת ארבע עשרה שנה ויום אחד יודעת בטיב משא ומתן מהו שלא ליה יאם יודעת בטיב משא ומתן מקחה מקח וממכרה ממכר ולישלה ליה תינוק^ט מעשה שהיה כך היה ולישלה לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר ד)ההוא פחות מבן עשרים דאזל זבין נכסי^י א)אבותו כגידל בר מנשיא א)אתא לקמיה דרבא אמרו ליה קרוביה זיל אכול תמרי ושדי ביה קשייתא בי רבא עבד הכי אמר להו זביניה לאו זביני כי קא כתבו ליה שטרא אמרו ליה לקוחות זיל אימא ליה לרבא מגלת אסתר בוזא שטרא דמר בוזא אזל א"ל אמר להו זביניה זביני אמרו ליה קרוביה לקוחות אנמרותו אמר להו מסברי ליה סבר^{יב} כיון דמסברי ליה וסבר מידע ידע והאי דעבד הכי חוצפא יתירא הוא דהוה ביה אמר רב הונא בריה דרב יהושע וילעדות עדותו אמר מר זוטרא ח"לא אמרן אלא למטלטלי אבל למקרקעי לא א"ל רב אשי למר זוטרא מ"ש ממטלטלי^{יג} דרביניה זביני אלא מעתה הא דתנן^{יד} הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין ה"נ דעדותן עדות א"ל התם יבעינא יועמדו שני האנשים וליכא* אמר אמימר יומתנתו מתנה א"ל רב אשי לאמימר השתא ומה זביני דמוקבל זוזי אמרת דלא דלמא מוזיל ומזבין כל שבין מתנה דלא מטי מידא א"ל

דבמקרקעי מיירי ולא גרסינן במטלטלין והכי מפרש לה שלח ליה רב גידל בר מנשיא לרב ילמדנו רבינו תינוקת דעד השתא איירינן כשאין יודע כל כך בטיב משא ומתן ואפילו הכי מבין עשרים ואילין מוכר בנכסי אביו הואיל ואינו שוטה ממש אכל צפחות מבין עשרים צעין חכמה ימירה למכור בנכסי אביו: ה"ג שלח ליה אס יודעס בטיב משא ומתן מקמה מקח וממכרה ממכר ולישלה ליה בטיבוק כו': והא דרבא לאו צפירות כו' לא גרסינן הכא כלל והי"ג ההוא פחות מבן עשרים שמכר בנכסי אביו כגידל בר מנשיא. בחוקת יודע בטיב משא ומתן: אסא לקמיה דרבא. כדי לחזור צו ולומר שאינו יודע בטיב משא ומתן: אמרו ליה קרוביה. לאותו יתוס: זיל אכול תמרי. והשלך גרעיניס לפני רבא ויהיה סבור שאמה שוטה ויחזיר לך נכסין: כי כפכו ליה יפסדו לקוחות מקחס: מגילס אספר. שדא רב גידל רגיל סופר כלבז צוזא וצבציל שטר קטן שכובז על שואל כל זוז בתמיה: אמרו ליה. והאי דשדא קשייתא חוצפא בעלמא הוא דעבד ולא מתוך שטות: א"ר (וירא) [הנולא] ולעדון מעיד. אע"פ שאמרנו צפחות מכ' שאינו יודע בטיב משא ומתן אינו מוכר בנכסי אביו אכל לעדות נאמן הוא להעיד מה שראה ושמע מבין י"ג ואילך שהביא שתי שערות הואיל ואינו שוטה: אלא במטלטלי. צעדות מטלטלי: מ"ש. עדות מטלטלי דנאמן: משוס דזניניה זניני. במטלטלי אע"פ שאינו יודע בטיב משא ומתן דהיינו פעוטות הי"ג דעדותו במטלטלי הויה עדות: אלא מעשה הא דקמי הפעוטות כו'. ומוקמינן לה בגיטין ככר שית ככר שבע: ועמדו שני האנשים. צעדות מוקמינן לה בצמכת צבועות (דף ג.) ובעינן אנשים ולא קטנים: אמר אמימר ומסנתו. של כן י"ג ויוס אחד הויה מתנה אע"פ שאינו יודע בטיב משא ומתן ואין מכירת קרקעותיו מכירה: כהסא ומה זניני דקשקיל זוזי. דדרך חכמה היא זאת אפילו הכי תקינו רבנן דלא ליהוי זניני עד שיהא בן עשרים הואיל ואינו בקי בטיב משא ומתן ומתנה שהוא דרך שטות מיצעי דתקון רבנן דלא ליהוי מתנה:

רבינו גרשום

אלא למאן דאמר בן כ' מצי זבין בנכסי אביו ולא קודם לכן. ואי רבא רבני בריה היה ב' למא ליה לבדוקי בשערות והתנן בן כ' שנה שלא הביא ב' שערות וקנו מבין כלום בנכסי אביו יביאר ראה שהוא מבן כ' ומכירתו מכירה אלאמא אי הוה בן כ' אציג ולא הביא ב' שערות מכירתו מכירה. ומסיים (הברייתא) [תמשחנן] והוא סריס. כלומר מאחר שלא הביא עד כ' סריס הוא ולא חולץ ולא מיביב משום דכל העולה לייבוש עולה לחליצה והא סריס אינו עולה לייבוש משום אשר לא יבנה את בית אחיו כתיב. וקשיא לרבא דאמר מבן כ' דאי בר הכי הוא לא צריך לבידוקי בשערות. לפולס אימא לך דצריך למיברן בן כ' אם הביא שתי שערות אי לא והכא טעמא מאי קנני הכי יביאר ראה שהוא בן כ' ותו לא לאו מי איתמר עלה דהתיא (ברייתא) [משנה] אמאי דתנא והוא סריס לא חולץ. (ב) ואמאי קאמר יביאר ראה שהוא בן כ' ותו לא. אמר שמואל והוא שנוולד לו סימני סריס קודם כ' שנה מאותן סימנים דקאמר' בבסי' יבמות (דף פ ע"ב) אין בשור מעלה הבל ואינו עושה כיפה ומעשה הכי אינו צריך לבדוק בתר סימנים ומכירתו מכירה. אבל [נלא] נולדו לו סימני סריס צריך למיברן בתר סימנים אציג דאיתו כ'. ודיקא נמי (דרא ברייתא) דבגולדו לו סימני סריס מיירי מדקנתי והוא הסריס שצ"מ דברסיס אביו ומשה' לא בדיקנין כסימנים. וכי לא נולדו לו סימני סריס ולא הביא ב' שערות והוא מבן כ' כך כמה שנים מצפין לשערות דאמר' קטן הוא דאין מכירתו מכירה. תני ר' חייא עד רוב שנותיו דהיינו ל"ו שנה כדכתיב ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'. אבל שגיגעיו עד שנותיו מכירתו מכירה אציג דלא הביא והכי ודיקון. הלכך אליבא דרבא עד כ' בעי דביאי ב' שערות והוא מבן כ' מכירתו מכירה. אבל אי לא הביא אפי' עבר כ' אין מכירתו מכירה עד רוב שנותיו. והכי נמי פחות מבן כ' אם הביא אין מכירתו מכירה עד שיהיה בן כ'. ואם נולדו לו סימני סריס עד כ' אין מכירתו מכירה למעלה מכ' מכירתו מכירה. והי"ג דריש אליבא דרב הונא לפי מה שאי מילתא בן האי גונא אם הוא בן י"ח והביאי ב' שערות מכירתו מכירה. אם לא הביא עד רוב שנותיו (ס) ואם הביא קודם י"ח אין מכירתו מכירה. ואם הביא סימני סריס קודם י"ח מכירתו מכירה לאחר י"ח: כי אתא לקמיה דר' חייא. האי יותר מבן כ' עד שלא מכר שערות. אמר להו כו': איבעיא להו. למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה אם הביא ב' שערות בתוך הזמן בשנת כו' או בי"ח ומכר מהו מי אמר' תוך זמן כלפני זמן. כי היכי דלפני זמן אציג דהביא אין מכירתו מכירה הי"ג האי או דלמא בלאחר זמן דמי כי היכי דלאחר כ' אם הביא מכירתו מכירה הי"ג האי בתוך הזמן הואיל והביאי מכירתו מכירה. והי"ג איבעיא להו אליבא דמר' כן י"ח: (רבא ברי שילא) [רבא] אמר תוך זמן כלפני זמן ואין מכירתו מכירה אציג דהביא ב' שערות דההוא דלא זמנו שמכר בנכסי אביו (ג) לא עשה כלום משום דתוך זמן הוא. והיינו מכללא ולא בפירוש אמרה. והיא ראה התם טעמא מאי אמר תוך זמן כלפני

העולה לייבוש עולה לחליצה והא סריס אינו עולה לייבוש משום אשר לא יבנה את בית אחיו כתיב. וקשיא לרבא דאמר מבן כ' דאי בר הכי הוא לא צריך לבידוקי בשערות. לפולס אימא לך דצריך למיברן בן כ' אם הביא שתי שערות אי לא והכא טעמא מאי קנני הכי יביאר ראה שהוא בן כ' ותו לא לאו מי איתמר עלה דהתיא (ברייתא) [משנה] אמאי דתנא והוא סריס לא חולץ. (ב) ואמאי קאמר יביאר ראה שהוא בן כ' ותו לא. אמר שמואל והוא שנוולד לו סימני סריס קודם כ' שנה מאותן סימנים דקאמר' בבסי' יבמות (דף פ ע"ב) אין בשור מעלה הבל ואינו עושה כיפה ומעשה הכי אינו צריך לבדוק בתר סימנים ומכירתו מכירה. אבל [נלא] נולדו לו סימני סריס צריך למיברן בתר סימנים אציג דאיתו כ'. ודיקא נמי (דרא ברייתא) דבגולדו לו סימני סריס מיירי מדקנתי והוא הסריס שצ"מ דברסיס אביו ומשה' לא בדיקנין כסימנים. וכי לא נולדו לו סימני סריס ולא הביא ב' שערות והוא מבן כ' כך כמה שנים מצפין לשערות דאמר' קטן הוא דאין מכירתו מכירה. תני ר' חייא עד רוב שנותיו דהיינו ל"ו שנה כדכתיב ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'. אבל שגיגעיו עד שנותיו מכירתו מכירה אציג דלא הביא והכי ודיקון. הלכך אליבא דרבא עד כ' בעי דביאי ב' שערות והוא מבן כ' מכירתו מכירה. אבל אי לא הביא אפי' עבר כ' אין מכירתו מכירה עד רוב שנותיו. והכי נמי פחות מבן כ' אם הביא אין מכירתו מכירה עד שיהיה בן כ'. ואם נולדו לו סימני סריס עד כ' אין מכירתו מכירה למעלה מכ' מכירתו מכירה. והי"ג דריש אליבא דרב הונא לפי מה שאי מילתא בן האי גונא אם הוא בן י"ח והביאי ב' שערות מכירתו מכירה. אם לא הביא עד רוב שנותיו (ס) ואם הביא קודם י"ח אין מכירתו מכירה. ואם הביא סימני סריס קודם י"ח מכירתו מכירה לאחר י"ח: כי אתא לקמיה דר' חייא. האי יותר מבן כ' עד שלא מכר שערות. אמר להו כו': איבעיא להו. למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה אם הביא ב' שערות בתוך הזמן בשנת כו' או בי"ח ומכר מהו מי אמר' תוך זמן כלפני זמן. כי היכי דלפני זמן אציג דהביא אין מכירתו מכירה הי"ג האי או דלמא בלאחר זמן דמי כי היכי דלאחר כ' אם הביא מכירתו מכירה הי"ג האי בתוך הזמן הואיל והביאי מכירתו מכירה. והי"ג איבעיא להו אליבא דמר' כן י"ח: (רבא ברי שילא) [רבא] אמר תוך זמן כלפני זמן ואין מכירתו מכירה אציג דהביא ב' שערות דההוא דלא זמנו שמכר בנכסי אביו (ג) לא עשה כלום משום דתוך זמן הוא. והיינו מכללא ולא בפירוש אמרה. והיא ראה התם טעמא מאי אמר תוך זמן כלפני

(ב) נראה דלא ליה ולא קאמי יציאו וכו'. (ג) י"ל עד רוב שנותיו אין מכירתו מכירה. (ד) י"ל ואחא לקמיה דרבא ואמר דלא עשה כלום.

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

היינו דאמרו ליה מהו לצודקו. שאס לא ימאנא צו שערות יחזיקוהו כקטן עד עשרים כדמפרש ואזיל. ודוקא לענין למכור בנכסי אביו תרמי צעין שמנה עשרה שנים ושערות אכל לענין עונשים ומזות מבין י"ג חשיב גדול אס הביא שערות: יציאו ראיס. קרובי האלמנה כדי לפטרה מזה

היבס להסירה לשוק בלא חליצה ויבוס: והוא הסריס כו'. והכי הוא סריס ולא חולץ ולא מיבס כדאמר ציממות [עט:] דלא קרינא ציה להקיס לאחיו שסיט) וכל שאינו עולה ליבוס ציה עולה לחליצה. אלמא מבין עשרים ואילך אע"ג דלא אייתי שערות כגדול מחזיקין ליה ומפני שהוא סריס לא אייתי שערות: והוא שנוולד צו סימני סריס. סימנין המפורשין ציממות (דף פ:) דיזין דליכא תרמי חשצין ליה כגדול אכל בן עשרים שלא הביא שערות ואין צו סימני סריס חשצין ליה כקטן עד רוב שנותיו כדמפרש ואזיל ואי נולדו צו סימני סריס מקמי דליהוי בן עשרים ושערות נמי לא אייתי אכתי לא סמכין למיחשציה סריס עד דליהוי בן עשרים והא צו סימני סריס דליכא תרמי: וכי לא נולדו צו סימני סריס. ושערות נמי לא הביא עד כמה נחזיקוהו כקטן: רוב שנותיו. ל"ו שנים שהן רוב שצעים (תהלים ט:) הני סימנים זימנין כו'.

פירוש הוי ואדלקמיה קאי כי אמו לקמיה דר' חייא כו': כחישופא. כשהעבר כחוס בצערו: כי אמו לקמיה. המתעבצין יותר מדאי להביא שערות: אכחשושו. דלמנא מחמת בריאותא נתרו לכו: סוך זמן. שנת שמנה עשרה והביא למר וזנת עשרים גופיה למר הרבא שערות: כלפני זמן. שאין מכירתו מכירה בנכסי אביו: דהסוף סוך זמנו. שמכר בנכסי אביו: ולא היא. מהכא לא פשטינן ליה: דהא משחרר לכו לעצדיה. וזכו איבוד ממון בחסם שאין לו צה הנאה: אית דגרסי מקמה מקח וממכרה ממכר במטלטלין ולא מצעיא צה ארבע עשרה אלא אפי' ככס שז וככס שית כדסגן הפעוטות כו' ומוקיס לכו בגיטין ככר שית וככר שבע אלא מעשה שהיה כך היה. ולא נהירא דמאי אהא לאשמעינן מתני' היא^א הפעוטות מקחן מקח כו' ואפילו אין יודעין יפה בטיב משא ומתן דהא ככר שית ככר שבע מוקמינת צה י"ד שולדת בטיב צעין

ומתן מהו למכור בנכסי אביו אע"ג דלא הויה צה עשרים. מהכא שמעינן דעד השתא איירינן כשאין יודע כל כך בטיב משא ומתן ואפילו הכי מבין עשרים ואילין מוכר בנכסי אביו הואיל ואינו שוטה ממש אכל צפחות מבין עשרים צעין חכמה ימירה למכור בנכסי אביו: ה"ג שלח ליה אס יודעס בטיב משא ומתן מקמה מקח וממכרה ממכר ולישלה ליה בטיבוק כו': והא דרבא לאו צפירות כו' לא גרסינן הכא כלל והי"ג ההוא פחות מבן עשרים שמכר בנכסי אביו כגידל בר מנשיא. בחוקת יודע בטיב משא ומתן: אסא לקמיה דרבא. כדי לחזור צו ולומר שאינו יודע בטיב משא ומתן: אמרו ליה קרוביה. לאותו יתוס: זיל אכול תמרי. והשלך גרעיניס לפני רבא ויהיה סבור שאמה שוטה ויחזיר לך נכסין: כי כפכו ליה יפסדו לקוחות מקחס: מגילס אספר. שדא רב גידל רגיל סופר כלבז צוזא וצבציל שטר קטן שכובז על שואל כל זוז בתמיה: אמרו ליה. והאי דשדא קשייתא חוצפא בעלמא הוא דעבד ולא מתוך שטות: א"ר (וירא) [הנולא] ולעדון מעיד. אע"פ שאמרנו צפחות מכ' שאינו יודע בטיב משא ומתן אינו מוכר בנכסי אביו אלא לעדות נאמן הוא להעיד מה שראה ושמע מבין י"ג ואילך שהביא שתי שערות הואיל ואינו שוטה: אלא במטלטלי. צעדות מטלטלי: מ"ש. עדות מטלטלי דנאמן: משוס דזניניה זניני. במטלטלי אע"פ שאינו יודע בטיב משא ומתן דהיינו פעוטות הי"ג דעדותו במטלטלי הויה עדות: אלא מעשה הא דקמי הפעוטות כו'. ומוקמינן לה בגיטין ככר שית ככר שבע: ועמדו שני האנשים. צעדות מוקמינן לה בצמכת צבועות (דף ג.) ובעינן אנשים ולא קטנים: אמר אמימר ומסנתו. של כן י"ג ויוס אחד הויה מתנה אע"פ שאינו יודע בטיב משא ומתן ואין מכירת קרקעותיו מכירה: כהסא ומה זניני דקשקיל זוזי. דדרך חכמה היא זאת אפילו הכי תקינו רבנן דלא ליהוי זניני עד שיהא בן עשרים הואיל ואינו בקי בטיב משא ומתן ומתנה שהוא דרך שטות מיצעי דתקון רבנן דלא ליהוי מתנה:

מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין: ולשלח ליה בתיווק. היודע בטיב משא ומתן אם יכול למכור בנכסי שטו אי לא: מעשה שהיה בן היה. שתינוקת מכרה והי"ח לתינוק: ולשלח ליה בת י"ב שנה ויום אחד. דכבר בגוגת היא מאי שנא בת י"ח שנה ויום אחד: והא דרבא. דאמר לליל מאיתמ קטן מוכר בנכסי אביו מבן כ': לאו בפירוש כו' דההוא פחות מבן כ'. מדקאמר פחות מבן כ' שנה שמעי' מינה דיותר מבן י"ח שנה היה: וקא זבין נכסי דאבואה אתא לקמיה דרבא. דקא בעי למיחור ביה משום דפחות מבן כ' שנה מכר. השיאוהו קרוביו עצה שיעשה שטות לפני כרי שיתראה עליו שוטה שאין יודע בטיב משא ומתן: עבר הכי. דשרא קשייתא קמיה. אמר להו לאו זביניה זביני. דשוטה הוא: כי כחלו ליה שטר. אפסק דין דזביניה לאו זביני: אמרו לו להקותות. לאותו שמכר: זיל אלא ליה לרבא. לימרו ליה חן דבר חכמה שיעמוד לפניו שיתראה לפניו חככם כדי שייחזרו בו ויאמר מכירתו ממכר. למדרו לומר לו מגילת אסתר שהיא גדולה אין נוחנין לסופר שכותבה אלא וזא ושטרא דאיהו קטן רוצה הסופר לשול בו זוז: אמר להו זביניה זביני. הואיל יודע כל כך בטיב משא ומתן: א"ל קרוביה. לרבא הוא טענה לקוחות אנמרותו כי היכי דליחזיו חכם ואיהו לא ידע לאסוקי אדעתיה למימר הכי: אמר להו. והאי דעת יש לו דכל אינש דמסבור ליה וסבר כלומר כל אדם שפלמורין לא אדם שהוא מאזין ודאי מידע ידע חכם אין מכירתו מכירה. והאי דעבר הכי דשרא קשייתא חוצפא יתירא דהויה אפי' השתא ודיקאנה מהא הלכתא דפשיטא דמקחו מקח וממכרו ממכר במטלטלין שלו ולא במקרקעי שלו. אציג דהביא ב' שערות שוטה ויהי. אחת דדינתי פעוטות בטיב משא ומתן. בן י"ג שנה ויום אחד והביאי שערות יודע בטיב משא ומתן מוכר במקרקעי שלו ובמטלטלי שלו אביו. מן י"ח שנה ולמעלה לרבא אם הביא ב' שערות יודע בטיב משא ומתן מוכר בנכסי אביו. אוהא גם שרשים ולא הביא שערות ואינו יודע בטיב משא ומתן אין מוכר בנכסי אביו. ואם לא נולדו לו סימני סריס והוא בן כ' ולא הביא שערות אציג' שיעוד בטיב משא ומתן אין מוכר בנכסי אביו עד רוב שנותיו. והכי נמי מפשי' אליבא דמאן דאמר עד י"ח לפי ענינו: אמר כו' הונא בריה דרב יהושע. אציג דפחות כו' אם הביא שערות ואין יודע בטיב משא ומתן אינו רשאי למכור בנכסי אביו לענין עדות עדות וזכו לובני לכל דבר. ולא אמרו דעדותו עדות אלא למטלטלי דרמי נמי לובני במטלטלי אביו [פחות] מבן כ'. אבל למקרקעי לא מצי לובני

מסורת הש"ס

(א) דהך דף מו: יבמות דף ט. דף זא. (ב) דהך דף מה: (ג) זבנות ט. וש"ת, (ד) י"ל לרב וכן גי' רש"ס. יעב"ך, (ה) גי'עיונין סה: (ו) רש"ל מ"ו, (ז) רש"ל, (ח) כמזות ע. גיטין דף נט. דף סה. (ט) דברכי סה, (י) גיטין נט., (יא) י"פ"ש בגמ' שלפניו, (כ) ס"א פחות, (כ) ניי במטלטלי, (ד) במקרקעי,

תורה אור השלם

1 וְיִקְרָא שְׂנֵי הָאָשִׁים אִשְׁרֵיהֶן הָרִיב לִפְנֵי יי לפני הבתים והשפטים אִשְׁרֵי יִדְּיו בָּיָמֵם דָּהֵם: דברים יט יז

גליון הש"ס

במרא אפי'ר ופתגמו פתגמי. עי' בכתבא פשטי' סוף פק' מילאס אשה ועצ':

הגהות הב"ח

(א) גבי' עד רוב שנותיו (כי אהא לקמיה דרבי חייא וכו') מחמת זמן נכסי נחש: (ב) גיטין (כחופא) חאמי' וזי' צו גיטוס ר"ת אכל גיטוס רשכים כן הוא הבני סימנין זימנין דנתיב מחמת כחישותא וזימנין דנתיב מחמת ברייתא כי אהו לקמיה דר' חייא אי כחיש א"ל ליברי ואי איברי א"ל לכחוש איעניא (כו כו': (ג) שם דהוא מוך זמן דהאא לקמיה דרבא כ"ל ומינא דאזיל וכן נכסי נחש: (ד) שם וביזין דמסכנין ליה סבר: (ה) תוס' ד"ה לא אמרו וכו' יסוס אותה יותר משוויה יצ"ע נראה דעיקר הטעם כיון דמיקרנא דעמיה לגבי זוזא זאין נקי כשמות קרקע כי אינו נתון דעמו כי אכל נחש דמקרנא דעמיה וולכן אפשר לומר דסוס אותה יותר משוויה או כשמות משוויה [ועטסין דיתר] שאין נחש זאין נקי כשמות עד וגם אין הפסד כי דעיטנס מחמת [שמטלטלים נחסיין] מדי יוס יוס לא יסוס אותה יותר משווים מפא"כ במקרקעי דיזין שאין כהם [מפורין אפשר דסוס אותם יותר משווין]:

מוסף תוספות

א. וכן מוכר בנכסי אביו עד שיהיה בן י"ח או בן כ' דוקא כשאינו יודע בטיב משא ומתן. שוטה מקולפת, ועיין ריטב"א, ג. וכי משום דמקרב דעתיה לגבי זוזי לא ידע להעיד האמת, ועל כרחך לאו משום דחזירינן להעיד עליו שטר דק"כ אף למטלטלי נמי לא יעיד. שוטה מקולפת בשם הרא"ש.

רבינו גרשום (המשך)

זמן ולא עשה כלום משום דשטותא יתירתא הוא דחזה ביה דהוה משחרר ליה לעבדיה ומשה' אמר דקטן הוא דעשה מעשה קטן ושוטה ואי לא כחיה דהוה אמר תוך זמן כלפני זמן ואינו יודע בטיב משא ומתן: יודעת שערות מכירתו מכירה. יודעת אלא משא ומתן. אם מכרה במקרקעי שלה ולא בשל אביה מהו מי היא מכירה אי לא. במטלטלי לא איצטרך למיבעי דפשיטא ליה דמשותיה בת ט' מוכרת והוא אחד מוכרת במטלטלין אם יודעת בטיב משא ומתן דקנתי מתני' הפעוטות מבן ט' כבן עשר

מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין: ולשלח ליה בתיווק. היודע בטיב משא ומתן אם יכול למכור בנכסי שטו שלו אי לא: מעשה שהיה בן היה. שתינוקת מכרה והי"ח לתינוק: ולשלח ליה בת י"ב שנה ויום אחד. דכבר בגוגת היא מאי שנא בת י"ח שנה ויום אחד: והא דרבא. דאמר לליל מאיתמ קטן מוכר בנכסי אביו מבן כ': לאו בפירוש כו' דההוא פחות מבן כ'. מדקאמר פחות מבן כ' שנה שמעי' מינה דיותר מבן י"ח שנה היה: וקא זבין נכסי דאבואה אתא לקמיה דרבא. דקא בעי למיחור ביה משום דפחות מבן כ' שנה מכר. השיאוהו קרוביו עצה שיעשה שטות לפני כרי שיתראה עליו שוטה שאין יודע בטיב משא ומתן: עבר הכי. דשרא קשייתא קמיה. אמר להו לאו זביניה זביני. דשוטה הוא: כי כחלו ליה שטר. אפסק דין דזביניה לאו זביני: אמרו לו להקותות. לאותו שמכר: זיל אלא ליה לרבא. לימרו ליה חן דבר חכמה שיעמוד לפניו שיתראה לפניו חככם כדי שייחזרו בו ויאמר מכירתו ממכר. למדרו לומר לו מגילת אסתר שהיא גדולה אין נוחנין לסופר שכותבה אלא וזא ושטרא דאיהו קטן רוצה הסופר לשול בו זוז: אמר להו זביניה זביני. הואיל יודע כל כך בטיב משא ומתן: א"ל קרוביה. לרבא הוא טענה לקוחות אנמרותו כי היכי דליחזיו חכם ואיהו לא ידע לאסוקי אדעתיה למימר הכי: אמר להו. והאי דעת יש לו דכל אינש דמסבור ליה וסבר כלומר כל אדם שפלמורין לא אדם שהוא מאזין ודאי מידע ידע חכם אין מכירתו מכירה. והאי דעבר הכי דשרא קשייתא חוצפא יתירא דהויה אפי' השתא ודיקאנה מהא הלכתא דפשיטא דמקחו מקח וממכרו ממכר במטלטלין שלו ולא במקרקעי שלו. אציג דהביא ב' שערות שוטה ויהי. אחת דדינתי פעוטות בטיב משא ומתן. בן י"ג שנה ויום אחד והביאי שערות יודע בטיב משא ומתן מוכר במקרקעי שלו ובמטלטלי שלו אביו. מן י"ח שנה ולמעלה לרבא אם הביא ב' שערות יודע בטיב משא ומתן מוכר בנכסי אביו. אוהא גם שרשים ולא הביא שערות ואינו יודע בטיב משא ומתן אין מוכר בנכסי אביו. ואם לא נולדו לו סימני סריס והוא בן כ' ולא הביא שערות אציג' שיעוד בטיב משא ומתן אין מוכר בנכסי אביו עד רוב שנותיו. והכי נמי מפשי' אליבא דמאן דאמר עד י"ח לפי ענינו: אמר כו' הונא בריה דרב יהושע. אציג דפחות כו' אם הביא שערות ואין יודע בטיב משא ומתן אינו רשאי למכור בנכסי אביו לענין עדות עדות וזכו לובני לכל דבר. ולא אמרו דעדותו עדות אלא למטלטלי דרמי נמי לובני במטלטלי אביו [פחות] מבן כ'. אבל למקרקעי לא מצי לובני